

معجزه خالده الهی و از مفاخر شیعه است

روز مباحله جزء اعیاد رسمی ما شیعه هاست، از مفاخر ما شیعه‌ها همین ۲۴ ذیحجه است و همین آیه مباحله است که باید این روز را گرامی داشت.

روز مباحله جزء اعیاد رسمی ما شیعه هاست، از مفاخر ما شیعه‌ها همین ۲۴ ذیحجه است و همین آیه مباحله است که باید این روز را گرامی داشت.

به گزارش خبرگزاری مهر، همزمان با فرارسیدن ایام سالروز مباحله پیامبر گرامی اسلام با مسیحیان نجران و همچنین روز نزول آیه تطهیر، فرازهایی از فرمایشات آیت الله جوادی آملی در خصوص اهمیت آیه تطهیر و این روز به ویژه در رابطه با اثبات افضلیت و حقانیت اهل بیت علیهم السلام، را از نظر می‌گذرانیم.

روز مباحله جزء اعیاد رسمی ما شیعه هاست، از مفاخر ما شیعه‌ها همین ۲۴ ذیحجه است و همین آیه مباحله است که باید این روز را گرامی داشت، اینها جزء اعیاد رسمی ماست اینها جزء مفاخر و مدارک ماست. اینها جزء دین ماست، این روزها را باید به رسمیت شناخت.

جریان «مباحله» مستحضرید که یک معجزه خالده الهی است؛ یعنی امروز هم اگر کسی آن توفیق را بیابد و آن طهارت روح را تحصیل کند، می‌تواند مباحله کند. در مسیحیت سخن از «تثلیث» بود، در کلیت سخن از «تثنیه» بود؛ ﴿لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ﴾، یا درباره یهود گفته شد: ﴿وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ﴾. آنهایی که گرفتار تثنیه بودند «عزیر ابْنُ اللَّهِ»ی بودند، اینها که گرفتار تثلیث بودند «عیسی ابْنُ اللَّهِ»ی شدند. قرآن کریم براهین توحیدی اقامه کرد و ثابت کرد که نه عزیر، این الله است و نه مسیح؛ برهانی که قرآن اقامه می‌کند این است که ﴿إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ﴾، ذات اقدس الهی مسیح را با قدرت غیبی خود مواد اولیه اش را ولو در دستگاه درونی مریم(سلام الله علیها) ساخت، ولی ﴿ثُمَّ قَالَ لَهُ كُن فَيَكُونُ﴾، جریان روح را در جریان آدم و جریان مسیح و سایر انسان‌ها که مربوط به عالم تجرد است با ﴿كُن فَيَكُونُ﴾ یاد می‌کند. فرمود: ﴿إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُن فَيَكُونُ﴾. این مضمون در قرآن کریم به صورت‌های گوناگون آمده است، در آیه شصت سوره مبارکه «آل عمران» و بعد ۶۱ به بعد این جریان «مباحله» مطرح است. با مسیحی‌های نجران برهان اقامه کرد که در جریان حضرت آدم برای شما مسلم است که او پدری نداشت و مادری نداشت، ولی با این حال «ابن الله» نبود، او مخلوق خدا و «عبدالله» است. عیسی(سلام الله علیه) هم مخلوق خداست و «عبد الله» است، نه «الله» است و نه «ابن الله». این برهان را اقامه کردند.

وقتی برهان در آنها اثر نکرد، فرمودند اثر عملی دارد و آن «مباحله» است. خدای سبحان به پیامبرش(علیه و علی آله آلاف التحية و الثناء) دستور یحال داد، فرمود به آنها بگو ما چنین مباحله می‌کنیم و راه مباحله هم این است که ما فرزندانمان و دخترانمان و مردانمان را دعوت می‌کنیم، شما هم همین کار را بکنید. این را در جریان روز قبل گفت و آنها هم پذیرفتند. فردا که شد دیدند وجود مبارک رسول گرامی(علیه و علی آله آلاف التحية و الثناء) حسین بن علی(صلوات الله و سلامه علیه) را در آغوش گرفت، دست امام حسن(سلام الله علیه) را گرفت، فاطمه زهرا(سلام الله علیه) پشت سر و امیرالمؤمنین(سلام الله علیه) هم در کنار او، اینها پشت سر پیامبر بودند. فرمود: ﴿تَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَ أَبْنَاءَكُمْ﴾؛ یعنی حسن و حسین(سلام الله علیهما) را ما آوردیم و شما هم فرزندانتان را بیاورید، ما دخترانمان شما دخترانمان، ما کسانی هم که به منزله جان ما هستند را می‌آوریم شما هم همچنین؛ این برای آن است که ریشه این خانواده ای که داعیه دروغ دارند قطع بشود ﴿ثُمَّ تَبْتَهِلُ فَتَجْعَلُ لَعْنَةَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ﴾.

مطالب فراوانی درباره این تعبیرات قرآنی هست که اولاً اینها «مستجاب الدعوه»اند و ثانیاً اجرای این دعوت هم به اذن خدا به دست اینها انجام می‌شود که اینها از خدا لعنت نمی‌خواهند، اینها به اذن خدا لعنت خدا را بر افراد جاری می‌کنند و این لعنت که بعد از رحمت است و عذاب الهی است، به دست اینها حاصل می‌شود.

تعبیری که در این آیه است از چند منظر قابل توجه است: یکی اینکه ما این کار را می‌کنیم، البته چون خود خدا دستور داد این می‌شود به اذن «الله»؛ ما به اذن خدا لعنت را بر کاذبین قرار می‌دهیم. دوم اینکه ما این چند نفر یا صادق هستیم یا کاذب. مستحضرید که صادق بودن یا کاذب بودن شخص به این است که او مخیر باشد، خبری بدهد. کسی که تماشاجی صحنه است، مستمع صحنه است، او نه صادق است و نه کاذب؛ چون صدق و کذب نقیض هم نیستند،

این‌ها گونه روایات که نمونه‌های آن فراوان است، نشان می‌دهد که امامان شیعه (علیهم السلام) معتقد بودند، این آیه مخصوص آن‌ها است و کسی را در آن سهیم نمی‌دانستند، ابوسعید خدری نقل کرده که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: آیه تطهیر درباره پنج نفر نازل شده است: درباره من و درباره علی، فاطمه، حسن و حسین؛ «نزلت هذه الآية في خمسة في وفي علي وفاطمة وحسن و حسين (إِنَّمَا يَرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا)».

در این حدیث و امثال آن مصادیق اهل‌بیت به صورت واضح و روشن تبیین شده است. در روایات آمده است: در یکی از روزهایی که پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم در خانه ام‌سلمه بود، جبرئیل آیه (إِنَّمَا يَرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا) را بر آن حضرت نازل کرد. آنگاه رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم حسن، حسین، فاطمه و علی (علیهم السلام) را احضار کرده، اطراف خود نشانند. سپس پارچه‌ای یا عبای پشمین خود را بر سر همگی کشید و با خواندن این آیه عرضه داشت: «اللَّهُمَّ هَؤُلَاءِ أَهْلُ بَيْتِي، اللَّهُمَّ أَذْهِبْ عَنْهُمْ الرِّجْسَ وَطَهِّرْهُمْ تَطْهِيرًا»؛ خدایا! اهل‌بیت من این‌ها هستند. خدایا! رجس و پلیدی را از این‌ها دور کن و مطهرشان گردان.

ام‌سلمه با دیدن این صحنه گفت: یا رسول الله! آیا من نیز در این مجموعه داخل و مشمول این آیه هستم؟ فرمود: تو بر مکان و منزلت خود هستی، تو بر خیر هستی؛ «أنتِ على مكانك، وإنكِ على خير». این حدیث و امثال آن بیانگر غبطه ام‌سلمه از عدم توفیق حضور در آن جمع است.

پس از نزول آیه تطهیر رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم تا مدت‌ها هنگام نماز صبح بر در خانه فاطمه زهرا می‌ایستاد و دو دست خود را بر دو طرف چهارچوب در می‌گذاشت و می‌فرمود: «السلام عليكم أهل البيت ورحمة الله وبركاته، الصلاة رحمة الله عليكم الرجس أهل البيت ويطهرکم تطهیراً» أنا حرب لمن حاربتهم، أنا سلم لمن سالمتم». از این‌ها عباس نقل شده است: هر روز وقت هر نماز، یعنی روزی پنج مرتبه این کار را می‌کرد. در این که مدت آمدن آن حضرت و سلام کردن و قرائت آیه تطهیر چقدر بوده است، روایات مختلفی وجود دارد که عبارتند از: چهل روز، شش ماه، هفت ماه، هشت ماه، نه ماه، هفده ماه و بعضی از روایات اشعار دارد که آن حضرت تا آخر عمر شریف‌شان این کار را تکرار می‌کرد. بنابراین این ایام فرصت‌های بسیار مناسبی است و جزء ایام الهی است «إِنَّ لِرَبِّكُمْ فِي أَيَّامِ دَهْرِكُمْ تَفَحَاتٍ؛ أَلَا فَتَعَرَّضُوا لَهَا»؛ همیشه نسیم به ساحل نمی‌وزد، آن وقت که نسیم هست فرمود خودتان را در معرض آن قرار بدهید! روز مباحله و روز نزول سوره مبارکه «هل أتى» از این قبیل است.

منابع:

پیام آیت الله جوادی آملی به مراسم روز مباحله، کتاب شمیم ولایت تألیف آیت الله جوادی آملی، آرشیو درس اخلاق وی.